

HET COMPAGNIESWAPEN V.O.C. (VERENIGDE OOSTINDISCHE COMPAGNIE)

door Leen van den Berg.

Het Compagnieswapen V.O.C. was als pijpmakersmerk, getuige de vele bodemvondsten en de lange duur van gebruik, een sukses. Het is een echt Gouds merk en wordt door Laansma in het boek "Pijpmakers en pijpmerken" voor het eerst in 1730 genoemd met als eigenaar Abraham van der Broek. In 1881 wordt het door Jan Prince en Cie wettig gedeponereerd. Hij zal dit merk dus nog wel een aantal jaren gebruikt hebben.

Naast V.O.C. vindt men dikwijls dit merk met een A er boven. Deze letter herinnert er aan, dat de "Verenigde Oostindische Compagnie" uit zes kamers bestond, iedere kamer met een eigen bestuur, waarvan de leden "Bewindhebbers" werden genoemd.

De zes kamers waren:

Amsterdam (de A boven V.O.C. verwijst er naar)
Zeeland (Middelburg)
Delft
Rotterdam
Enkhuizen
Hoorn

Oorspronkelijk bestond de V.O.C uit 76 "Bewindhebbers", later werden dit er 60. De verdeling van de 60 bewindhebbers over de diverse kamers was als volgt: Amsterdam 20, Zeeland 12, in elk van de overige kamers 7. Het dagelijks bestuur was in handen van de "Vergadering der Zeventien."

Zo ziet U dat een pijpmakersmerk dikwijls een stukje geschiedenis kan bevatten. Mede daarom is het verzamelen van pijpekoppen extra interessant.

<u>Bron</u>	<u>eigenaar merk V.O.C.</u>
Merkenboek van 1730	Abraham van den Broek
Merkenboek van 1746	Abraham van den Broek
Merkenboek van 1759	Abraham van den Broek
Merkenboek van 1768	Dirk Burger
Merkenboek van 1782-1803	Dirk Burger Jacob Klaasz.de Jong Hendrik Herbus
Merkenboek van 1803-1854	Simon van Loon

Daarna wordt alleen nog maar vermeld dat Jan Prince en Cie het merk in 1881 wettig deponereert.

Literatuur: S.Laansma Pijpmakers en pijpmerken, Gouda 1960-Zutphen 1977.
G.C.Helbers en D.A.Goedewaagen,Goudsche pijpen,Amsterdam
1942.

Douwe Egberts, Melange 26 juni 1980.